

INHOUD

1. Gas
2. Verstopping
3. Aan voeding gerelateerde ziekten
4. Ziekten van de luchtwegen
5. Ziekte van de urinewegen
6. Myxomatose en VHS
7. Baarmoederkanker
8. Dikke Buikenziekte
9. Hernia
10. Konijnensyfilis
11. Oormijt
12. Moerziekte
13. Madenziekte
14. Coccidiose
15. Encefalitozoön cuniculi
16. Gebitsproblemen
17. Wormbesmetting

ALGEMENE SIGNALLEN DIE WIJZEN OP EEN GEZONDHEIDSPROBLEEM

- Zwoegend ademen of een piepend geluid bij het ademen, ook al is er nog eetlust
- Met het hoofd achterover zitten (vaak teken van benauwdheid)
- Met de rug naar je toe in een hoekje zitten en niet reageren
- Het hoofd scheef houden
- Staande oren laten hangen, hangende oren van het hoofd af of achterwaarts houden
- Steeds met de kop schudden zonder dat van vrolijkheid sprake is
- Vaak aan een oor krabben
- Omrollen bij het zich wassen
- Minder eetlust
- Veel blijven zitten, vooral na het eten, i.p.v. relaxed languit liggen
- Telkens gaan liggen en gelijk weer zitten

wordt hierdoor minimaal. Nog een gevaar bij het ontstaan van gas is dat het gas extreme vormen kan aannemen, dit wordt trommelzucht genoemd. De buik is dan keihard en erg opgeblazen. Trommelzucht is bijna altijd fataal.

Om deze toestand te voorkomen is het belangrijk dat gas tijdig onderkend wordt, en dat zo snel mogelijk met een behandeling wordt begonnen.

Oorzaken gas

Oorzaken van gas kunnen zeer divers zijn. Een grote factor is stress. Stress veroorzaakt vertraging van de darmbeweging. Het voedsel blijft hierdoor te lang in de darmen, waardoor pathogene (ziekmakende) bacteriën zich kunnen vermeerderen en gas veroorzaken. Ziekte, verwaarlozing, eenzaamheid, omgevingsverandering, een lange autorit, onregelmatige voertijden, te veel konijnen in een te kleine ruimte, geen of niet voldoende bewegingsvrijheid, een zeer vieze kooi, koorts, een operatie, dit zijn allemaal zaken waar een konijn *stress* van kan krijgen.

Nog een reden voor gas is regelmatig een verkeerde manier van voeren, zoals bijvoorbeeld plotseling veel, voor het konijn onbekend, groenvoer geven. Verder kan (vaste) kool gas veroorzaken, kool geven wordt om deze reden dan ook afgeraden. Ook grote hoeveelheden klaver geven staat bovenaan het lijstje van de gasveroorzakers. Maar gas ontstaat ook regelmatig zonder duidelijk aanwijsbare redenen...

Konijnen EHBO

Aan gas is onmiddellijk zelf iets te doen, als u *altijd minstens de volgende middelen in huis hebt*.

- Infacol (drogist) of Darmkrampdruppels van Kruidvat.

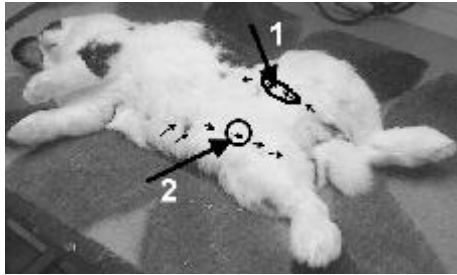
Beide zijn (mensenbaby)middelen tegen gas, maar werken heel goed bij konijnen. Het werkzame bestanddeel is simeticon. Simeticon is volkomen veilig en kan zonder bezwaar aan een konijn gegeven worden.

- Cisaral drops = darmstimulerend middel
- Meloxicam = pijnstillend middel (via dierenarts, div. merken o.a. Metacam, Meloxidyl)
- Injectiespuitjes zonder naald, alle maten (bij dierenarts verkrijgbaar)
- Potjes babyvoeding, zoals worteltjes (baby 1e wortelhapje)
Potjes babyvoeding blijven ongeopend langer dan een jaar goed, dus kunnen in voorraad gehouden worden.
- Kruiken, digitale thermometer
- Aanbevolen: stethoscoop

Buikmassage

Doe dit heel zacht en voorzichtig! Dit zal helpen de pijn en het ongemak te verlichten en zet de darmen aan tot bewegen. Als u merkt dat uw konijn het niet prettig vindt, en rusteloos wordt, dan stoppen. Als uw konijn doodstil blijft zitten is dit een teken dat hij het prettig vindt. U kunt ietsje steviger gaan masseren, let op de reactie van uw konijn. Het moeten lichte bewegingen blijven, om geen organen te beschadigen.

(Onderstaande foto is alleen bedoeld om uit te leggen hoe het zit, normaliter ligt uw konijn er niet zo bij.)

1) Dit is een probleemplek in de linkerlies, waar vaak gas ophoopt, het gas is dan als een worst te voelen. Als er geen gas zit, is daar niets te voelen. Massage op die plek begint vanaf vlak onder de probleemplek, tot een stukje over de probleemplek heen (richting hoofd).

Massage: Probeer met de vingertoppen zachtjes het gas omhoog te wrijven, dus richting hoofd. Luister (met een stethoscoop) op die plek of er beweging is/komt. Dat betekent dat als het konijn zit, de stethoscoop tussen zijn dijbeen en zijn buik gestopt wordt, die luisterplek zit nu vanzelfsprekend aan de linkerkant van het konijn.

2) Is de plek waar rechts het beste de darmgeluiden te horen zijn, in plaats van alleen het hart en de ademhaling. Luistert u een stukje van die plek af, dan hoort u de darmgeluiden niet meer. Ook hier hoopt zich vaak gas op.

Massage: Richting pijltjes, zoals u ziet wordt aan de **rechterkant** van het konijn **omlaag** gemasseerd (richting staart). Houd ook als uw konijn zit of op de buik ligt de getoonde massagerichtingen aan.

Dus: in de **linker** lies richting hoofd masseren. Aan de **rechterkant** richting staart masseren. Meestal voelt u wel bellen. Luister regelmatig of u beweging hoort (komen).

Eten

Probeer van tijd tot tijd of uw konijn iets wil eten, zoals bijvoorbeeld selderij, peterse lie, wortelloof. Als uw konijn daar wat van wil eten, weet u dat het beter met hem gaat. Zorg dat er vers water en veel hooi is, zodra uw konijn zich goed voelt zal hij willen drinken en hooi eten.

Opknappen

Als uw konijn zich beter gaat voelen zal het plekje onder het achterhoofd warm worden, zo kunt u de temperatuur en de conditie van uw konijn gemakkelijk in de gaten houden.

Als het gas weg kan, zal de druk op de maag afnemen. U zult de maag steeds moeten blijven masseren opdat het gas niet telkens weer de maag zal vullen. Tussendoor heeft het dier rustpauzes nodig. De reactie van uw konijn op de massage is zeer belangrijk. Als de massage helpt, zal het dier wat ontspannen. Als het dier beslist niet wil, dan niet verder masseren. Een warmtebron onder of tegen de buik kan helpen het gas af te voeren en geeft verlichting van pijn. Wanneer er iets ruimte in de maag is, kunnen Primperan en Cisaraldrops en pijnstiller wel oraal toegediend worden.

Gas in de maag is zeer moeilijk weg te krijgen en er is kans dat de massage geen effect heeft. De dierenarts kan proberen door middel van een sonde het gas in de maag via de mond te laten ontsnappen. Verschillende dierenartsen hebben deze techniek met succes toegepast maar het lukt helaas niet altijd.

Hieronder gas in de maag van een dwergkonijntje. De maag was zo opgezwollen dat hij aan alle kanten buiten het lichaam puilde. Als de toestand eenmaal zo ernstig is dan kan ook massage geen uitkomst meer bieden.

Dwangvoeren

Is de toestand van het konijn inmiddels zover verslechterd dat hij niet meer eet, zult u hem moeten dwangvoeren. Na 24 uur niet eten belandt een konijn in een zeer kritieke fase: darmimmobiliteit kan optreden. Dit betekent dat de darmen, vanwege het ontbreken van voedsel, stoppen met bewegen en dit proces is zeer moeilijk weer op gang te brengen. Als de darmen te lang stilliggen, ontstaat leverbeschadiging. De overlevingskans wordt hierdoor minimaal. Uiterlijk 12 uur nadat een konijn voor het laatst zelf heeft gegeten moet daarom met dwangvoeren begonnen worden.

NB Dwangvoeren mag pas nadat de dierenarts vastgesteld heeft dat de verstopping niet in de maag is.

Probeer stress te voorkomen tijdens het voeren door vriendelijk te praten. Geef kleine beetjes van 5-10 ml (afhankelijk van grootte konijn) tegelijk elke paar uur, ook 's nachts. Het dwangvoer moet heel nat en dun zijn om de darminhoud zacht te maken. U kunt ook 2x daags een halve tot een hele ml. (0,5 - 1 ml) Zonnebloemolie geven. Deze hoeveelheid is afhankelijk van de grootte van het konijn.

Stribbelt het konijn erg tegen, gebruik dan de handdoek-truc, foto's op internet te vinden: www.medirabbit.com/EN/Transport/Towel/Towel.htm

NB Als de verstopping in de **maag** zit, dan mag u beslist **niet** dwangvoeren.

Wanneer geen vezels

Geef vezelloos dwangvoer wanneer er sprake is van een **volledige verstopping**, dus zolang er geen keutels komen. Geschikt hiervoor is:

- *Convalescence Support* (dierenarts) dit is eigenlijk dwangvoer voor katten, maar in bepaalde gevallen heel geschikt voor konijnen.

Of

- *Potjes babyvoeding*, bijvoorbeeld worteltjes 1e babyhapje (zonder aardappelen en/of vlees). Voor kortdurend dwangvoeren.

NB U kunt ook Convalescence mengen met wortelhapje, veel konijnen eten dit goed.

Wanneer wel vezels

Komen er wel keuteltjes dan kunt u overgaan op dwangvoer met vezels. Speciaal voor zieke konijnen is er **Supreme Science Recovery** of **Critical care**, vraag uw dierenarts er om.

U kunt wel doorgaan met 1x daags een dosering zonnebloemolie, tot de keutels groter en ronder en veel in aantal worden.

NB Veel dierenartsen geven het laxemiddel Laxatract mee. In dat geval moet u een keuzen maken: OF zonnebloemolie, OF Laxatract. De middelen mogen niet gecombineerd worden.

Hooi en gras geven veel vezels en goede voedingsstoffen. Een konijn dat weinig droogvoer krijgt maar veel hooi en gras heeft een optimale spijsvertering met een snelle darmwerking. Hierdoor zal het konijn minder snel last hebben van kwalen zoals verstopping.

3 AAN VOEDING GERELATEERDE ZIEKTEN.

Voeding heeft een grote invloed op de gezondheid van iedereen en het konijn is hierbij geen uitzondering. Voeding kan direct of indirect vitale processen van uw dier beïnvloeden. Enkele specifieke ziekten van uw dier, zoals zwaarlijvigheid, vertraagde of gestopte darmbeweging en vaak gebitsproblemen, zijn direct gerelateerd aan voeding.

Goede voeding bestaat uit een hoog gehalte aan onverteerbare vezels (belangrijk voor een goede darmbeweging). Verder voldoende vocht (hetzij via drinken, hetzij via groenvoer/gras). Weinig koolhydraten (zetmeelrijk voedsel kan leiden tot zwaarlijvigheid en darmproblemen) en weinig eiwitten (een **te veel** aan eiwitten kan nier- en darmproblemen geven)

Konijnen maken de meeste vitamines in ruime mate zelf aan, evenals aminozuren en andere voedingsstoffen. Ze worden geproduceerd in de blindedarm, en worden via het eten van de blindedarmkeutels in het lichaam opgenomen. Daarom is het niet nodig om extra vitamines aan een gezonde voeding toe te voegen.

Een gezond dieet voor uw konijn:

- ongelimiteerd hooi
- 50-100 gram verse bladgroente per kg. konijn per dag.
- Andere groente dan bladgroente (en fruit) dienen gelimiteerd gegeven te worden.
- Een volgroeid konijn (vanaf 7 maanden) heeft weinig hardvoer nodig als hij veel hooi en groenvoer krijgt. Een dagelijkse zeer kleine hoeveelheid is voldoende. Let op dat het voer veel vezels bevat en weinig eiwitten en vetten. Groene biks heeft de voorkeur boven gemengd voer.

Zwaarlijvigheid

Zwaarlijvigheid kan kwalen veroorzaken. Te calorierijk voer en te weinig beweging zijn de grootste boosdoeners.

Symptomen van zwaarlijvigheid zijn:

- Extreme hoeveelheden inwendig en uitwendig lichaamsvet Inwendig vet is niet te zien, maar dit kan leiden tot een potentiële gevaarlijke toestand van leververvetting en vetopslag in de bloedvaten.
- Overmatig vet belast de gewrichten en poten en kan infecties aan de voetzolen veroorzaken (sore hocks). Vooral grotere rassen kunnen hier snel last van krijgen. Verder kan overmatig vet afwijkingen geven aan de wervels.
- Lusteloosheid
- Kan zichzelf niet goed schoonhouden (het konijn kan de anus niet bereiken, of vetplooien bedekken de anus)

calcium rechtstreeks in de blaas terecht, waar het voor enorme problemen kan zorgen, zoals blaasgruis of blaasstenen.

(Zie ook "Ziekte van de urinewegen")

De zogenaamde "nodige mineralen" in zo'n steen haalt een konijn allemaal al uit het dagelijks voedsel. Meer heeft hij niet nodig, overdaad kan zelfs schaden. Vanwege het hoge percentage calcium en de extra mineralen kan een knaagsteen gezondheidsproblemen veroorzaken. Het is daarom beslist af te raden om een konijn een knaag- of liksteen te geven. Het is beter en veel gezonder voor een konijn als hij zijn knaaglust mag botvieren op lekkere takken van bijvoorbeeld berk, wilg, hazelaar, eik, of onbespoten appelboom.

SNOEP

Tegenwoordig is volop konijnensnoep te koop, in doosjes, zakjes, plastic verpakking, rond, vierkant, langwerpig. Op de verpakking staat te lezen dat het allemaal erg goed en gezond is en dat het snoep uw konijn zelfs in betere conditie brengt indien dagelijks gegeven. In feite wordt u door de tekst op de verpakking op een dwaalspoor gezet, want praktisch alle soorten snoep zijn een regelrechte aanslag op de gezondheid van uw konijn. Een konijn dat geen snoep krijgt blijft gezonder en heeft een langere levensverwachting.

Diagnose wordt gesteld aan de hand van:

- Grondig oogonderzoek onder plaatselijke verdoving
- Doorspoelen van de traanbuis en mogelijk een kweek maken
- Röntgenfoto's van het hoofd en zo mogelijk een contrastfoto van de traanbuis.

Behandeling (gebaseerd op de diagnose):

- De huid rond het oog wordt schoongemaakt.
- Ontstekingen en gebitsproblemen worden behandeld.
- Het oog wordt behandeld met zalf of druppels of er wordt een breed spectrum antibioticum gegeven.

5. ZIEKTEN VAN DE URINEWEGEN

Wanneer het voedsel teveel calcium bevat, wordt het overschot via de nieren uitgescheiden. Het overtollig calcium heeft echter vaak de gewoonte om als een laagje in de blaas achter te blijven. De meeste problemen aan de urinewegen worden daarom veroorzaakt door blaasstenen en blaasdrab of -gruis die de boel verstoppen of ontstekingen veroorzaken.

Blaasstenen en blaasdrab

Blaasstenen en blaasdrab kunnen ontstaan wanneer een konijn constant te weinig vocht binnenkrijgt. Wanneer de voeding te weinig vocht bevat, kan dit problemen geven. Te calciumrijk voer is niet de directe oorzaak van de blaasproblemen, maar wel in combinatie met te lage vochtopname. Voldoende vochtopname is dus uiterst belangrijk.

Wanneer het drinkwater vies is kan dit een reden zijn voor te weinig drinken.

Grote boosdoeners van blaasproblemen zijn knaag- of likstenen (zie "Aan voeding gerelateerde ziekten/blaasproblemen")

Tenslotte kan ook te weinig lichaamsbeweging blaasproblemen veroorzaken.

Symptomen:

Strekt zich languit tijdens plassen

Plast vaak kleine beetjes

Bloed in de urine

Sterke urine geur (niet "geholpen" konijnen hebben gewoonlijk al een sterke urine-geur)

Dikke tandpasta-achtige urine of dikke bruine gruis-urine of kleine steentjes die uitgeplast worden.

Er komt helemaal geen urine meer.

Wanneer een konijn helemaal niet meer kan plassen verslechtert zijn toestand snel.

Het dier zit in elkaar gedoken van pijn, wil niet bewegen en zal ernstig uitdrogen.

6. TWEE GEVREESDE KONIJNENZIEKTEN

Myxomatose is een soort pokkenvirus en heeft zijn oorsprong in Zuid-Amerika. Het virus wordt via wilde konijnen verspreid door konijnenvlooien en door muggen. Voor de verspreiding is een insect nodig. De ziekte heeft meestal een dodelijk verloop.

VHS is een nog dodelijker virus dan Myxomatose. Het virus werd in 1984 voor het eerst gesignaleerd in een zending angorakonijnen, die van Duitsland naar China ging. Binnen een paar jaar verspreidde het virus zich in Azië en Europa en doodde 95% van het konijnenbestand.

Myxomatose

De konijnenziekte Myxomatose wordt in Europa vooral door muggen van de wilde konijnen op onze tamme konijnen overgebracht. Maar ook vliegen, luizen, mijten enz. kunnen de ziekte verspreiden.

Symptomen:

Dikke, vochtige zwellingen op hoofd en snuit, gezwollen oogleden ("slaperige ogen"). Daarna zwellen de lippen op, er ontstaan kleine zwellingen aan de binnenkant van het oor. Rond de anus en geslachtsorganen komen dikke zwellingen. Binnen een paar dagen kunnen de zwellingen zo erg geworden zijn dat er misvorming ontstaat bij de snuit, mond, oren en neus. Na verloop van tijd kleven de oogleden aan elkaar en ontstaat er een vaak pussige oog- en neusuitvloeiing.

Behandeling:

Tegen Myxomatose moet preventief ingeënt worden. Niet ingeënt is er slechts een zeer kleine kans op genezing door uitstekende verzorging, warmte en antibiotica.

VACCINATIES 2020

Er is een nieuw vaccin ontwikkeld dat bescherming biedt tegen Myxomatose, RHD en RHD2 tegelijk, namelijk: Nobivac Myxo-RHD PLUS.

Dit is een 3 in 1 inenting, er hoeft nu maar 1x geprikt te worden, en dierenartsen zijn op grote schaal begonnen om dit nieuwe vaccin in te zetten. Het is een mooie oplossing, maar ... er is een MAAR aan verbonden.

Het konijn dat dit nieuwe vaccin krijgt toegediend moet beslist het jaar ervoor ingeënt zijn geweest tegen Myxomatose, RHD en RHD2. - Was het konijn wel ingeënt tegen Myxomatose en RHD, maar niet tegen RHD2, dan geeft het nieuwe 3 in 1 vaccin niet voldoende bescherming.

Het konijn zal dan eerst ingeënt moeten worden tegen RHD2. Dat kan met bijvoorbeeld het vaccin Filavac of met Eravac. Twee weken later kan het konijn dan ingeënt worden met Nobivac Myxo-RHD PLUS. De vaccinatie met Nobivac Myxo-RHD PLUS moet dan elk jaar herhaald worden.

- Ook een konijn dat enkel ingeënt was tegen Myxomatose, of dat een Myxomatose infectie heeft doorgemaakt, moet eerst ingeënt worden met Filavac of Eravac tegen RHD2. Na 14 dagen kan het dan ingeënt worden met Nobivac Myxo-RHD PLUS. En vervolgens elk jaar Nobivac Myxo-RHD PLUS herhalen.

Konijnen die nooit eerder ingeënt waren kunnen direct met Nobivac Myxo-RHD PLUS ingeënt worden.

Deze inenting geeft een jaar bescherming en wordt het beste in april/mei gegeven.

Veel dierenartsen houden speciale "inentingsdagen".

Oude vaccin

Nieuwe vaccin

8. DIKKE BUIKENZIEKTE (enterocolitis, mucoïde enteropathie)

Dit is een ernstige, meestal fataal verlopende darmslijmvliesontsteking met slijmvorming in de dikke darm. Er is sterfte bij vooral jonge konijnen van 6-9 weken maar ook wel bij speenkonijntjes van 3 tot 4 weken oud. Ook oudere konijnen kunnen de ziekte krijgen, hoewel het nauwelijks gesignaleerd wordt bij konijnen ouder dan 4 maanden.

Symptomen:

Het konijn kan beven en wordt lusteloos. De eetlust vermindert of het dier stopt met eten. De vacht is stug, de buik kan sterk opgezwollen zijn. De lichaamstemperatuur is te laag. Het dier heeft een onverzadigbare dorst. Er kan ernstige diarree met slijm ontstaan. Een duidelijk signaal van deze ziekte is een klotsend geluid in de buik.

Behandeling:

- Metronidazol (1° keuzemiddel) Dit is het beste antibioticum bij Dikke Buikenziekte.
- Primperid, om de darmwerking te helpen versnellen
- antigasmiddel
- goede (dwang)voeding met heel veel vezels en weinig eiwitten.
- veel vers, niet te fijn hooi
- **geen** koolhydraten
- Om de darmflora te helpen kan probiotica, zoals bijv. Bene-bac of Bio -Lapis (speciaal voor konijnen) aan het voedsel toegevoegd worden.

Het sterftecijfer bij deze ziekte is hoog, maar genezing is mogelijk bij tijdig ingrijpen.

9. HERNIA

De meest voorkomende oorzaak van hernia is verkeerd optillen/vasthouden van het konijn (vooral door kinderen), waardoor het dier spartelt en een slag met de rug maakt. Ook (grote) konijnen die lange tijd te krap gehuisvest zijn geweest, hebben grote kans op een hernia omdat de spieren, die het skelet omringen, onvoldoende ontwikkeld zijn om schokken op te vangen, en vaak is het skelet vergroeid. Dergelijke konijnen kunnen zich al forceren als ze plotseling meer bewegingsvrijheid krijgen en direct een sprongetje willen maken.

Symptomen:

Het konijn wordt stil en verliest eetlust. Hij sleept met zijn achterpoten, of kan zijn achterpoten niet meer gebruiken.

Behandeling:

Warmte en rust gedurende minimaal 30 dagen in een kleine kooi.
Behandeling met corticosteroiden

11. OORMIJT

Oormijt (Psoroptes cuniculi) leeft voornamelijk aan de binnenkant van het oor. Meestal zijn twee oren aangetast, maar het kan ook dat maar één oor besmet raakt. Bij oudere of zwakke dieren gebeurt het wel dat oormijt zich verspreidt over het hele lichaam: hals, kop, rond om de anus, poten en voeten. De parasiet graaft zich niet in de huid in, maar leeft aan de oppervlakte, kauwt de huid op en boort hier gaten in.

symptomen:

Schudt meer dan normaal hoofd en oren

Krabt vaak de oren, kan tot bloedens toe

Kleine, droge korsten aan de binnenkant van het oor. Onder deze korsten is de huid meestal vochtig en rood. In dit stadium is de besmetting zeer pijnlijk.

De besmetting kan gepaard gaan met een oorinfectie die kan uitmonden in een middenoorontsteking.

Behandeling:

- De beste en veiligste behandeling bij oormijt (maar ook bij huidmijt en vachtmijt) is met Stronghold. Voor een konijn kunnen de roze pipetjes voor kittens gebruikt worden. Bij een ernstige besmetting is het nodig na 2 weken de behandeling te herhalen en na weer 2 weken nog eens. Konijnen mogen elkaar tot enkele uren na het opbrengen niet wassen.

- Korsten in oren mogen niet met de hand weggehaald worden. Dit is erg pijnlijk voor het konijn en verhoogt de kans op bacteriële infectie. Als het konijn pijn lijdt (eet niet meer), is het aan te raden om gedurende 2-3 dagen een pijnstillend middel te geven.

Dosering voor heel jonge konijntjes

Volledige inhoud van een 15 mg. pipet (roze verpakking, 0,25 ml.) opzuigen in een 1 ml. spuitje. Hiervan naar lichaamsgewicht de volgende hoeveelheid op de huid aanbrengen.

650 - 800 gram: 0,20 ml

500 - 650 gram: 0,15 ml

350 - 500 gram: 0,10 ml

200 - 350 gram: 0,05 ml

100 - 200 gram: 0,025 ml

Opgepast!

Er mag geen antibiotische emulsie (zoals bijv. Surolan) in het oor gedaan worden als niet bekend is of de trommelvlies door de mijt zijn aangetast. Bij beschadigde trommelvlies kan zo'n middel binnen enkele uren de dood van het konijn ten gevolge hebben.

- De huid wordt met een desinfecterend, voor konijnen veilig middel gewassen
- Breedspectrum antibioticum

Preventie:

- Controleer het konijn dagelijks op wondjes en behandel deze.
- Houd het hok of de kooi goed schoon
- Was het achterwerk van het konijn als dat vies is. Zet hiervoor het konijn met zijn achterste in een bak warm water. De meeste zacht geworden keutels kunnen uit de vacht gewreven worden. De rest kan heel voorzichtig weggeknipt worden.
- Hang fijne vitrage of vliegengaas over de verblijfplaats, om vliegen te weren.
- Voorkom het ontstaan van plakkende keutels, raadpleeg hiervoor het hoofdstuk "Aan voeding gerelateerde ziekten".
- Risico-konijnen kunnen preventief behandeld worden met **Anti-Myiasis** van Beaphar, of met **Nomyiasis** van Ast Farma

NOODOPLOSSING MADENZIEKTE

Als u niet snel genoeg bij een dierenarts kunt komen is er de volgende (nood) oplossing:

- Neem een emmer, doe er ca.15-20 cm lauwwarm water in en roer er een flinke scheut **Dettol** doorheen (verkrijgbaar bij de apotheek en de meeste drogisterijen).
- Pak het konijn onder zijn voorpoten rond de borst en laat hem in de oplossing zakken. Zorg dat het kontje van het konijn onder water is. Niet loslaten, het konijn mag niets van de oplossing binnenkrijgen want dan is het giftig! De maden zullen nu het konijn razendsnel verlaten.
- Daarna goed afspoelen met lauwwarm water, droogdeppen (nooit wrijven in verband met eventuele kapotte huid!) en alsnog naar de dierenarts!

Onder de vieze vacht krielen de maden

15. ENCEFALITZOÖN CUNICULI

Van Encefalitozoön cuniculi, beter bekend als *E.cuniculi*, is pas de laatste jaren is bekend geraakt dat deze voor zeer veel problemen kan zorgen. Behalve de meest voorkomende symptomen kunnen ook vage klachten of onduidelijke chronische problemen veroorzaakt worden door *E.cuniculi*. Uit onderzoek is gebleken dat de meeste konijnen de parasiet bij zich dragen, hoewel niet elk konijn ziek wordt. Ziekte ontstaat meestal op het moment dat de weerstand van het konijn vermindert. Hierbij is te denken aan een medische ingreep zoals een gebitsbehandeling of castratie, maar ook een inenting kan een trigger zijn.

E. cuniculi, de parasiet.

Encephalitozoon cuniculi is een eencellige parasiet, die uitsluitend in andere cellen kan overleven. Doordat hij in lichaamscellen leeft is hij onbereikbaar voor antibiotica en daardoor erg moeilijk uit te roeien.

Besmetting gebeurt door orale opname en mogelijk door inademing van de sporen. Wanneer de parasiet in de bloedbaan terechtkomt nestelt hij zich in witte bloedcellen en laat zich zo naar nieren, hersenen en ruggenmerg vervoeren. In de nieren vermenigvuldigt de parasiet zich en kan daar ook schade aanrichten. Na 31 dagen worden sporen via de urine uitgescheiden. Heel jonge konijntjes kunnen op deze manier al door de moeder besmet worden en dit is waarschijnlijk de meest voorkomende manier van besmetting.

Meest voorkomende symptomen

De meest voorkomende symptomen zijn hersenproblemen (torticollis ofwel scheve kopziekte) achterhandproblemen (verlamingsverschijnselen) en blaas- of nierproblemen (veel drinken, plassen).

Hieronder konijn met slepend pootje.

16 GEBITSPROBLEMEN

Tanden en kiezen van een konijn groeien een leven lang door, dit is bij de meeste mensen wel bekend. Minder bekend is dat konijnen in de onderkaak 2, maar in de bovenkaak 4 snijtanden hebben. Achter de voorste zichtbare snijtanden bevinden zich nog twee korte tandjes, de zogenaamde stiftandjes. Hierop slijten de ondersnijtanden af, mits de stand van het gebit goed is.

Als de stand van het gebit niet goed is ontstaan er problemen, want dan kunnen de ondertanden niet afslijten. Ze kunnen dan buiten de mond gaan groeien. Soms groeien ze zelfs door een lip heen. Als de ondertanden doorgroeien, kunnen de boventanden ook door gaan groeien. Deze groeien vaak met een krul terug de mond in, en kunnen zich zelfs in het verhemelte boren. Een reden voor scheefstand van het gebit is o.a. genetische verandering van de schedel, door fokken veroorzaakt.

Controleren

Als de tanden te lang worden krijgt een konijn problemen met eten. Het kan het voedsel niet meer oppakken of kauwen en hierdoor kunnen darmproblemen ontstaan. Ook zal het konijn de vacht niet meer kunnen onderhouden of de blindedarmkeutels eten. De conditie van het dier gaat snel achteruit. Gebitsproblemen kunnen ook op latere leeftijd ontstaan. Het is dan ook zinvol om regelmatig het gebit van uw konijn te controleren. Even de lipjes omhoog duwen om te zien of de ondertanden nog netjes achter de boventanden staan. Als dat niet het geval is, zullen de ondertanden en/of de boventanden regelmatig ingekort moeten worden. U kunt dit het beste door een dierenarts laten doen. Sommige dierenartsen gebruiken een scherpe speciale tang om te knippen, weer anderen gebruiken een slijpschijf, waarmee de tanden afgeslepen worden. Het laatste is een goede methode omdat knippen scheuren in de tanden kan veroorzaken.

Nooit knippen

Zelf knippen of laten knippen in een dierenzaak is sterk af te raden. Knippen veroorzaakt vaak scheurtjes in de tanden, onder het tandvlees, dus onzichtbaar. Dit kan aanleiding geven tot het ontstaan van abscessen, wat een zeer pijnlijke geschiedenis is voor het konijn. Kaakabscessen zijn niet makkelijk te genezen.

Als inkorten van tanden te vaak moet gebeuren, misschien elke 2/3 weken, kan dat een traumatische ervaring worden voor een konijn. Het is dan het overwegen waard om de tanden te laten verwijderen. Gewoon trekken kan niet, omdat de tandwortels (evenals kieswortels) enorm lang zijn, en bij gewoon trekken zou het kaakbot verminkt

het vormen van haken, door een slechte afslijting van de kiezen. Het konijn hoeft niet voldoende en niet lang genoeg het voedsel te kauwen. Het is daarom altijd aan te bevelen 24 uur per dag hooi te geven en voldoende groenvoer. Gras is prima groenvoer. Het kant en klare droogvoer (vooral gemengd voer) moet zoveel mogelijk geminimaliseerd worden, zodat het konijn met het eten van hooi en groenvoer optimale maalbewegingen moet maken en hier het grootste gedeelte van de dag (en nacht) hier mee bezig is. Dit bevordert een goede afslijting van de kiezen.

17 WORMBESMETTING

In tegenstelling tot wat eerder altijd gedacht werd, en wat verschillende dierenartsen nog steeds denken, komt een wormbesmetting behoorlijk vaak voor bij konijnen. Een wormbesmetting in het darmstelsel kan ook wel degelijk zeer grote gezondheidsproblemen geven. Signalen in de richting van een wormbesmetting zijn: slecht eten, suffig gedrag, gasaanvallen, verstoppingen en stilvallen van de darmen (ileus) Zelfs kan een ernstige wormbesmetting fataal verlopen voor het konijn, als het darmslijmvlies aangetast raakt.

De worm die het meest bij konijnen voorkomt is een rondworm, namelijk de pinworm (*Passalurus ambiguus*). Deze worm wordt niet groter dan 1 tot 1,5 cm. en heeft een glazig-wit uiterlijk. Een konijn kan al een flinke wormbesmetting in de blindedarm hebben en daar, al dan niet chronisch, ziek van zijn, terwijl bij onderzoek toch geen wormen of eitjes in de keutels worden aangetroffen. Dit komt omdat de blindedarmkeutels met eitjes en al telkens door het konijn opgegeten worden.

Pinwormen in de blindedarm kunnen tot hevige pijnen en gasvorming leiden. De keutels kunnen, afwisselend, klein en hard en vaak afwijkend van vorm of juist extreem groot, wat plat van vorm en zachter dan normaal zijn. Het konijn heeft regelmatig gasaanvallen, kan lustelozer worden en/of slecht gaan eten.

Behandeling van de pinworm kan **uitsluitend** met fenbendazol (Panacur) Andere antiwormmiddelen kunnen de pinworm niet doden. Omdat een konijn zich telkens herbesmet door het eten van de blindedarmkeutels, is een langdurige kuur nodig van 2 tot 4 aaneengesloten weken.